

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobce: **M. J.**
bytem X
zastoupen JUDr. Janem Kláilem, advokátem
sídlem Lukavická 22, Plzeň

proti
žalovanému: **Velitel vzdušných sil**
sídlem Vítězné náměstí 1500/5, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11.7.2019, č.j. MO 205125/2019-3031,

takto:

- I. Rozhodnutí Velitele vzdušných sil ze dne 11.7.2019, č.j. MO 205125/2019-3031, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 19 456 Kč k rukám JUDr. Jana Kláila, advokáta, sídlem Lukavická 22, Plzeň, do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce podanou žalobou napadá rozhodnutí žalovaného ze dne 11.7.2019, č.j. MO 205125/2019-3031, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí velitele vojenského útvaru 2427 Sedlec, Vícenice u Náměstě nad Oslavou, ze dne 22.1.2019, č.j. MO 24757/2019-2427, jímž bylo rozhodnuto o žádosti žalobce o doplacení platu s příslušenstvím za období, kdy byl žalobce určován k plnění úkolů Letecké pátrací a záchranné služby („SAR“) tak, že se žádosti zčásti vyhovuje a žalobci se podle § 10 odst. 1 zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, přiznává odměna za práci přesčas ve výši 119 567 Kč společně s ročním úrokem z prodlení v zákonné výši z částky odpovídající jednotlivým nedoplatkům měsíčních platů žalobce, a to vždy od data splatnosti takového nedoplatku do jeho uhrazení, s tím, že přiznaná částka bude vyplacena do 60 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí; ve zbylém rozsahu prvostupňový orgán žádost žalobce zamítl. Současně prvostupňový orgán podle § 161 odst. 1 a 2 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání (dále jen „zákon o vojácích z povolání“), zčásti nevyhověl žádosti žalobce, neboť rozhodl, že nároky uplatněné žádostí za dobu do 15.8.2005 jsou promlčeny.

I. Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobce namítá, že mu v rozhodném období nebyla nadřízeným velitelem nikdy nařízena služební pohotovost, ale vždy výkon 24 hodinové nepřetržité služby. Nebyl ani dán důležitý zájem služby pro nařízení pohotovosti.
3. Dále žalobce namítá věcnou nesprávnost správních rozhodnutí, neboť vycházejí z nesprávných skutkových závěrů o náplni pracovní činnosti žalobce a nesprávně dovozují zákonnost přiznané odměny za pracovní pohotovost a práci přesčas namísto za výkon služby. Podle žalobce nebyly naplněny zákonné podmínky pro vykazování vykonávané práce jako pracovní pohotovosti. Vykonávané činnosti v rámci nařízené služební pohotovosti byly podle žalobce v zásadě shodné s činnostmi nařizovanými při výkonu služby.
4. Ve zbytku žaloby žalobce brojí proti závěrům o promlčení části nároku uplatněného žalobcem, a také proti postupu prvostupňového orgánu, který nerozšířil posuzování žádosti žalobce za období let 2008 až 2012.
5. Svoji argumentaci žalobce rozhojnil v podané replice.
6. Ve vyjádření ze dne 25.2.2021 žalobce reagoval na rozsudek zdejšího soudu vydaný ve skutkově a právně obdobné věci ev. pod sp. zn 62 Ad 18/2019, s tím, že má za to, že v citovaném rozsudku zdejší soud nesprávně nezohlednil, že služební pohotovost vůbec nebyla nařízena.
7. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby soud napadené i jemu předcházející prvostupňové rozhodnutí zrušil. Na svém procesním postoji žalobce setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

II. Shrnutí vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření nesouhlasí se žalobou, napadené rozhodnutí považuje za správné a odůvodněné. Věcně setrvává na závěrech obsažených v napadeném rozhodnutí.

9. Taktéž žalovaný setrval na svém procesním postoji po celou dobu řízení před zdejším soudem. Žalovaný navrhl, aby zdejší soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

III. Posouzení věci

10. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
11. Zdejší soud napadené rozhodnutí přezkoumával v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a bez jednání za splnění podmínek podle § 51 odst. 1 s.ř.s. dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
12. Jádrem sporu mezi žalobcem a žalovaným je otázka zákonnosti nařízené služební pohotovosti a povaha činností, které žalobce v rámci služební pohotovosti vykonával, a jejich „podobnost“ s činnostmi nařizovanými v rámci výkonu služby.

III. A

13. Žalobce ve vztahu k (ne)zákonnosti nařízené služební pohotovosti brojí především proti nenaplnění zákonné podmínky pro její nařízení a také proti způsobu, jakým byla nařizována – organizačními rozkazy velitele vojenského útvaru na celý rok bez určení konkrétní osoby a konkrétního dne služební pohotovosti.
14. Podle § 30 odst. 1 zákona o vojácích z povolání vyžaduje-li to důležitý zájem služby, může nadřízený nařídít vojákovi služební pohotovost.
15. Podle § 30 odst. 2 zákona o vojácích z povolání se služební pohotovostí rozumí přítomnost vojáka na stanoveném místě výkonu služby nebo na jiných místech, která určí nadřízený, a to mimo dobu služby, a připravenost zahájit plnění služebních úkolů na určeném místě a v určeném čase. Voják je povinen se po dobu služební pohotovosti zdržet jednání, které by mu znemožnilo přijetí pokynu a případný výkon služby.
16. Podstatou služební pohotovosti je zajištění připravenosti určitého počtu vojáků pro případ potřeby nasazení vyššího počtu vojáků, než jaký je potřeba pro zajištění běžného provozu vojáků ve výkonu služby. Vojáci zapojení v rozhodnou dobu do pohotovostního systému nejsou ve výkonu služby, tj. aktuálně nevykonávají služební úkoly, nýbrž jsou armádě k dispozici pro případ, že budou k plnění služebních úkolů povoláni; v takovém případě mají povinnost se dostavit k plnění služebních úkolů na místo dle pokynů operačního důstojníka. Jde tedy v materiálním smyslu o pohotovost dotčených vojáků, tedy o určité omezení vojáků v době, kdy nejsou ve výkonu služby, přičemž míra tohoto omezení může být různá.
17. Pokud jde o otázku, zda byla žalobci nařízena pohotovost na pracovišti, tu správní orgány odkazují na organizační rozkazy, které měly být vydávány vždy na konkrétní kalendářní rok a vymezovat mj. časové rozdělení výkonu služby na výkon služby a pohotovost na pracovišti. Současně správní orgány odkazují na denní rozkazy, kterými měl být žalobce, stejně jako ostatní vojáci, zařazován do služeb SAR na konkrétní dny, a to vždy v čl. 1 konkrétního denního rozkazu s názvem „Služby – určení“. Podle správních orgánů byla organizačním rozkazem, ve spojení s konkrétním denním rozkazem, nařízena konkrétní osobě služební pohotovost, vykonávaná v místě běžného výkonu služby.

18. Správním spisem prochází kopie organizačního rozkazu č. 1 ze dne 2.1.2007 velitele vojenského útvaru 4574, konkrétně jeho titulní strany a přílohy č. 6 (strany 26 organizačního rozkazu), která se dle úvodní strany organizačního rozkazu zabývá peněžními a časovými náhradami; v této příloze je uvedeno „Stanovení časového rozvrhu směny LPZS Přerov, LPZS a LZS Plzeň-Líně“ v tabulce tak, že průběh směny je od 7:00 do 19:00 vymezen jako „výkon směny“, a od 19:00 do 7:00 dne následujícího jako „pohotovost na pracovišti“; dále v tabulce „Přiznané náležitosti“ je u údaje „pracovní doba“ uvedeno 8,5 hodiny, u údaje „pohotovost na pracovišti“ 12 hodin, a u údaje „práci přesčas zapsat do evidence fondu 150 hodin“ 3,5 hodiny. Současně je uvedeno, že výše stanovené časové rozvrhy nabývají platnosti dnem 1.1.2007. Dále je v kopii strany 26 (přílohy č. 6) předmětného organizačního rozkazu uvedeno: „nařizuji dnem 1.4.2007 zabezpečit LPZS s LZS následovně: LPZS zabezpečovat z letiště Přerov a Plzeň-Líně vrtulníky W3A Sokol; složení LPZS a LZS: osádky vrtulníků, technik vrtulníku, příslušník skupiny záchranné a výsadkové přípravy (pouze LPZS); harmonogram plnění úkolů směny: 7:00 hod nástup směny, 7:00 hod – 7:30 hod pravidelná pracovní doba (přebírání směny), 7:30 hod – 15:30 hod pravidelná pracovní doba (plnění úkolů LPZS), 15:30 hod – 19:00 hod přesun pravidelné prac. doby, 19:00 hod – 7:00 hod pohotovost na pracovišti, 7:00 hod – 7:30 hod pravidelná pracovní doba (předávání směny); organizační pokyny: Velitel 233. vtl. zabezpečí uveřejnění plánu pracovní doby příslušníků letky zařazovaných do LPZS ve svém rozkaze, velitel 232. vtl. a náčelník skupiny záchranné a výsadkové přípravy v rozkaze velitele 23. zVrL vždy týden dopředu (poslední prac. den v týdnu – na týden následující). Týden následující (po odpracování plánovaného týdne), uveřejní skutečně odpracovanou dobu.“.
19. Dále správním spisem prochází kopie titulní strany organizačního rozkazu č. 1 ze dne 2.1.2008 velitele vojenského útvaru 4574 a jeho další strany, na které je uveden text s nadpisem: „Úprava pracovní doby a odpočinku občanských zaměstnanců 23. základny vrtulníkového letectva v souvislosti s odchylkami dle Nařízení vlády č. 182/2007 a 589/2006 Sb.“, k tomu je dále uvedena konkrétně úprava vztahující se k vojenskému hasičskému záchrannému sboru letiště a zaměstnancům zajišťujícím provozní služby letiště. Dále je připojena tabulka, v níž je ve vztahu k rozdělení směny resp. doby služby LPZS (jmenovitě „LPZS stanoviště Přerov“) uvedeno: zahájení služby 7,00 a konec služby 19,00 a 7,30, délka směny 12,0 a 0,5, a v kolonce poznámka „12 hodin pracovní pohotovost od 19,00 do 7,00 hodin“.
20. Konečně správním spisem prochází kopie titulní strany organizačního rozkazu č. 200 ze dne 30.9.2008 velitele vojenského útvaru 4574 a k tomu kopie přílohy č. 1 (strany 6), která se dle úvodní strany organizačního rozkazu zabývá organizovaností a kázní; na této listině je kromě úpravy týkající se zaměstnanců zajišťujících provozní služby letiště uvedena tabulka, v níž je ve vztahu k rozdělení směny resp. doby služby LPZS (záchranař, technik) uvedeno jako čas zahájení směny 9,00, ukončení služby 10,00 dalšího dne, délka služby/směny 25, a v kolonce poznámka „z toho 12 hod. pohotovost na pracovišti“.
21. Pokud jde o denní rozkazy, tak prvostupňový orgán odkazuje příkladmo na denní rozkaz č. 12 ze dne 16.1.2008 velitele vojenského útvaru 4574 Přerov a na denní rozkaz č. 13 ze dne 18.1.2007 velitele vojenského útvaru 4574. Žalovaný v napadeném rozhodnutí odkazuje příkladmo na denní rozkaz č. 13 ze dne 18.1.2007 velitele vojenského útvaru 4574. Správním spisem prochází kopie titulní strany rozkazu č. 12 ze dne 16.1.2008 velitele vojenského útvaru 4574 a strany 3. Pokud však správní orgány uvádí, že žalobce byl stejně

jako ostatní vojáci zařazován čl. 1 konkrétního denního rozkazu s názvem „Služby – určení“, tak z dotčené kopie rozkazu č. 12 ze dne 16.1.2008 neplyne určení žalobce do služby. Rozkaz č. 13 ze dne 18.1.2007 ve správním spise obsažen není, a to ani mezi rozkazy, které žalobce dokládal v příloze podání ze dne 14.11.2012 „Vyjádření účastníka po nahlédnutí do spisu s důkazními návrhy“.

22. Prvostupňový orgán ve svém rozhodnutí také uvedl, že *„Žadatel byl stejně jako ostatní vojáci zařazován do směn SAR (zkratka v dokumentaci uváděna jako LPZS – letecká pátrací a záchranná služba) na konkrétní dny denními rozkazy velitele 233. vrtulníkové letky Líně, a to vždy v Čl. 1 toho kterého denního rozkazu s názvem „Určení služeb“ obsahujícího určení „Hotovost LZS a LPZS Líně na vyčleněné dny určují službu takto“. Veškeré denní rozkazy velitele 233. vrtulníkové letky Líně za rozhodné období tři let zpětně od data podání žádosti byly nadepsaným služebním orgánem překontrolovány a potvrzena jejich správnost. Jejich podrobný výčet obsahuje vyhodnocení zpracované ze strany určeného příslušníka VÚ 2427 Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou. Toto vyhodnocení stvrzuje soulad znění jednotlivých denních rozkazů velitele 233. vrtulníkové letky Líně obsahujících určení žadatele do LPZS-SAR s denními rozkazy uvedenými jako příklad ve spise, ve kterých je žadatel takto uveden. Vzhledem k totožnosti denních rozkazů velitele 233. vrtulníkové letky Líně založených ve spise s ostatními denními rozkazy zkontrolovanými a uvedenými v přiloženém vyhodnocení, nebylo dle názoru správního orgánu nutné kopírovat, ověřovat a vkládat veškeré tyto denní rozkazy do spisu jako podklady pro vydání rozhodnutí správního orgánu. Správnímu orgánu pro posouzení a rozhodnutí celé věci stačilo tedy zhodnocení denních rozkazů velitele VÚ Přerov založených ve spise.“*
23. K tomu zdejší soud dále uvádí, že správním spisem prochází dokument „Vyhodnocení určení zařazení prap. M. J. podle zveřejňovaných denních rozkazů k výkonu služeb PL LZS a PL LPZS 223. Vrtulníkové letky Líně – VÚ 4574 Líně za období zpětně tří let od podání „Žádosti o náhradu škody na ušlé mzdě“, tj. ze dne 14.8.2005“. Tento dokument obsahuje přehled rozkazů s uvedením data jejich vydání, služby – LZS a LPZS (zde je uvedeno vždy „záchr.“), a datum služby. Nejstarší datum z takto uvedených rozkazů je 15.8.2005 (rozkaz 95/2005 pro výkon služby u LPZS dne 17.8.2005), nejnovější 15.9.2008 (rozkaz 98/2008 pro výkon služby LPZS dne 17.9.2008, LZS dne 19.9.2008, LZS dne 22.9.2008, LPZS dne 24.9.2008). Dále správním spisem prochází rozkazy velitele 233. vrtulníkové letky Líně, kde jsou v čl. 1 „určení služeb“ vymezeny služby pro hotovost LZS a LPZS Líně na jednotlivé dny, a to po týdnech. Žalobce je v těchto rozkazech uveden jako „záchr. LZS + LPZS“. Ve vztahu k žalobci a jeho zařazení však z těchto rozkazů neplyne ničeho ohledně rozvržení doby služby a pohotovosti.
24. Z prvostupňového rozhodnutí dále plyne, že doba služební pohotovosti byla určena organizačním rozkazem velitele vydaným v souladu se Směrnicí pro činnost LZS a SAR 233. vrtulníkové letky, č.j. 42-9/2006-2802/J3, a že podle provedených výsledků vedoucí funkcionáři útvaru museli při tvorbě organizačních rozkazů pokaždé vycházet z této směrnice, ze které navíc jednoznačně vyplývá, že doba výkonu nepřetržité služby člena posádky SAR a LZS se stanovuje v souladu s čl. 78 předpisu Let-1-1 na dobu maximálně 12 hodin. Žalovaný k tomu poté dále uvedl, že ačkoliv směrnice byla přijata 17.1.2006, z výpovědi svědků Ing. J. J., Ing. P. Š. a Ing. M. P. jednoznačně vyplývá, že výkon služby SAR a LZS byl zajišťován v režimu 12/12 též před rokem 2006, jistě též v létě roku 2005, tedy v období, do kterého spadají první uplatnitelné nároky žalobce.

25. Zdejší soud k tomu uvádí, že správním spisem prochází Směrnice pro činnost LZS a SAR 233. vrtulníkové letky ze dne 17.1.2006, č.j. 42-9/2006-2802/J3. Podle čl. 6.2. uvedené směrnice je doba výkonu služby člena posádky SAR a LZS určena rozkazem velitele 233. letky. Podle čl. 6.2 písm. a) se doba výkonu nepřetržité služby člena posádky SAR a LZS stanovuje v souladu s předpisem Let-1-1 čl. 78 na dobu maximálně 12 hodin. Podle čl. 6.2. písm. b) se služební pohotovost člena posádky SAR a LZS stanovuje v souladu s ustanovením § 30 zákona o vojácích z povolání na dobu 12 hodin bezprostředně navazující na dobu výkonu nepřetržité služby člena posádky SAR a LZS uvedené v odst. a) a vykonává se v místnostech určených k odpočinku na služebně posádek SAR a LZS.
26. Pokud jde o předpis Let-1-1, jeho kopie byla obsažena v příloze podání žalobce ze dne 14.11.2012 „Vyjádření účastníka po nahlédnutí do spisu s důkazními návrhy“. Z čl. 78 předpisu Let-1-1 plyne, že doba nepřetržité služby člena základní posádky letadla může činit nejvýše 14 hodin pro člena základní posádky, 16 hodin pro člena zesílené posádky, 18 hodin pro člena zdvojené posádky.
27. Zdejší soud s ohledem na výše shrnuté skutkové podklady konstatuje, že pokud prvostupňový orgán ve svém rozhodnutí uvedl, že „*Služební orgán po posouzení jednotlivých podkladů a v jejich vzájemné souvislosti bezpochyby zjistil, že v době od července 2005 do července 2008 byl žadatel zařazován do služeb SAR (LPZS) rozdělených na každý den vždy na 12 hodin výkonu služby v době od 7:00 do 19:00 a na 12 hodin pohotovosti v době od 19:00 do 7:00 následujícího dne. Dělo se tak prostřednictvím jednotlivých denních rozkazů velitele VÚ 4574 Přerov ve spojení s organizačním rozkazem č. 01 vydávaným velitelem VÚ 4574 Přerov na období celého roku.*“, tak správním spisem neprochází žádný organizační rozkaz týkající se let 2005 a 2006, kterým by byla nařízena služební pohotovost. Současně, k formě nařizování služebních pohotovostí prvostupňový orgán také uvedl, že žalobce „*...v určité části svých vyjádření sám potvrzuje, že mu byla nad rámec výše zmíněných písemných rozkazů, nařizována služební pohotovost také ústními pokyny nadřízených, dle jeho názoru však v rozporu se zákonem a v rozporu s podstatou služby SAR, kterou je možné zajistit se všemi náležitostmi pouze výkonem služby a nikoliv výkonem služební pohotovosti*“, a dále že „*...žadatel a jeho spolupracovníci byli jednotlivými denními rozkazy velitele útvaru ve spojení s organizačním rozkazem velitele útvaru, příslušnými směrnici a ústními pokyny nadřízených určování do 12hodinového výkonu služby a na něj navazující 12hodinové pohotovosti na pracovišti*“ a konečně že „*Služební pohotovost byla nařízena velitelem útvaru v rámci jím vydávaného organizačního rozkazu na celý kalendářní rok v souladu se Směrnicí pro činnost LZS a SAR, stejně tak ji určoval velící důstojník ústní formou, jak vyplývá z vyjádření žadatele. V době služební pohotovosti nebyly ukládány žádné další úkoly*“. Žalovaný poté v napadeném rozhodnutí s odkazem na závěry prvostupňového orgánu uvedl, že „*Podrobný harmonogram, začátek a konec služeb a jejich rozdělení na výkon služby a výkon služební pohotovosti obsahoval organizační rozkaz vydávaný velitelem útvaru na každý kalendářní rok. Do 30. 11. 2005 byli jednotliví příslušníci nadto určováni do režimu 12/12 ústním rozkazem velitele Letky, přičemž po tomto datu jim byl uvedený režim potvrzován ze strany velitele Letky v jejich pracovních výkazech sloužících jako podklad pro výpočet jejich služebního platu. Jednotlivé letové posádky a pozemní personál byly na konkrétní dny určovány denním rozkazem velitele útvaru, přičemž průběh jejich služeb se řídil Směrnicí pro činnost LZS a SAR a časovým rozvrhem uvedeným v příloze organizačního rozkazu či přímo v tomto rozkazu. Jmenovité určování vojáků do služeb bez konkrétních podrobností o jejich průběhu a o rozdělení na režim 12/12 bylo u útvaru obvyklé.*“.

28. Podle zdejšího soudu není zjevné, jakou formou rozkazů byly v letech 2005 a 2006 služební pohotovosti nařizovány, tedy zda prostřednictvím písemných organizačních rozkazů, jako tomu bylo v případě organizačního rozkazu č. 1 ze dne 2.1.2007 (bez ohledu na to, že příloha č. 6, ze které nařízení pohotovosti plyne, je podle úvodní strany tohoto rozkazu označována jako „peněžní a časové náhrady“), či se jednalo o rozkazy ústní; podle zdejšího soudu z argumentace správních orgánů není zjevné, zda se jimi zmiňované ústní rozkazy týkaly nařizování služeb a pohotovostí, nebo zda takovými rozkazy byly určovány jednotlivé osoby resp. posádky na konkrétní dny (tedy denní či týdenní rozkazy). Na druhou stranu, žalobce nepochybně, že organizace směny resp. služby byla v letech 2005 až 2008 totožná (žalobce tvrdí, že se jednalo o službu vždy v délce 24 hodin, bez rozdílu či dělení tohoto časového úseku na službu a pohotovost v materiálním smyslu, správní orgány naopak argumentují rozdělením této doby na část služby a část pohotovosti po 12 hodinách, a to formálně i materiálně), nečiní tak ani správní orgány – z jejich argumentace také podle zdejšího soudu plyne, že po celé šetřené období 2005 až 2008 probíhala směna stejně, a lze tak existenci (ústních či písemných) rozkazů o takovém rozdělení směny po celé dotčené období předpokládat. Ostatně není ani sporu o dobách, kdy měl být žalobce přítomen na daném stanovišti z rozkazu nadřízeného, sporné je pouze, zda se jednalo (kromě služby) i o pohotovost, a co bylo případně jejím obsahem.
29. Zdejší soud dále uvádí, že i ve vztahu k roku 2008 není zjevné, zda organizačním rozkazem č. 1 ze dne 2.1.2008 byla, obdobně jako v případě organizačního rozkazu č. 1 ze dne 2.1.2007, služební pohotovost nařízena, z části kopie rozkazu č. 1 ze dne 2.1.2008 obsažené ve správním spisu toto ve vztahu k žalobci (který byl podle prvostupňového orgánu určován k plnění úkolů Letecké pátrací a záchranné služby na letišti Plzeň – Líně), dovozovat nelze a nelze tedy uzavřít, že i na základě tohoto organizačního rozkazu byla žalobci nařizována služební pohotovost. Nařízení pohotovosti nelze dovozovat z týdenních rozkazů resp. jejich části týkající se určení služeb, neboť z nich plyne pouze to, že v konkrétní den byl žalobce toliko určen do konkrétní směny, její časový rozvrh, harmonogram, rozdělení na dobu výkonu služby a pohotovosti z nich však neplyne. Nařízení pohotovosti nelze dovozovat ani z organizačního rozkazu č. 200 ze dne 30.9.2008. Ve vztahu k letům 2005, 2006 a 2008 tedy zdejší soud nařizování pohotovosti za prokázané nemá.
30. Pokud jde o rok 2007, tak přestože organizačním rozkazem č. 1 ze dne 2.1.2007 byla formálně služební pohotovost nařízena, tak z toho však ještě dovozovat naplnění podmínky důležitého zájmu služby.
31. Žalovaný uvádí, že není pochyb o důležitém zájmu služby SAR s ohledem na mezinárodní závazky České republiky k jejímu zajištění a že i případná absence tohoto zájmu nebrání, aby v časovém úseku 12 hodin, kdy žalobce dle žalovaného prokazatelně odpočíval a pouze vyčkával na případnou aktivaci, byl žalobce finančně hodnocen odlišně.
32. Podle zdejšího soudu je důležitý zájem neurčitý právní pojem, který je třeba v každém jednotlivém případě vyložit. Naplnění podmínky důležitého zájmu služby lze typicky spatřovat ve vzniku neočekávané situace způsobené momentální indispozicí či absencí některého z příslušníků např. ze zdravotních či jiných důvodů; důležitý zájem služby však nelze spatřovat v dlouhodobém (až trvalém) nahrazování nedostatku osob zvýšenými nároky (mj. nařizováním služeb přesčas) na stávající personál s odkazem na důležitý zájem služby (obdobně rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích č.j. 10 A 34/2010-28 ze dne 20.8.2010). Zajištění nepřetržité služby LZS a SAR je jistě legitimním cílem; toho

však nemá být dlouhodobě dosahováno vytěžováním vojáků prostřednictvím výjimečného institutu služební pohotovosti, který má v naléhavých situacích sloužit k zajištění důležitého zájmu služby, a to pouze ve zcela nezbytné míře; důležitým zájmem služby tak nemůže být zajištění běžného provozu bez existence mimořádných okolností (obdobně rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 11 Ad 7/2015-47 ze dne 26.1.2017 nebo rozsudek Krajského soudu v Ostravě č.j. 22 Ad 20/2014-69 ze dne 10.7.2015). Nenaplnění zákonné podmínky důležitého zájmu služby ostatně vyplývá i z toho, jak měla být služební pohotovost vojákům nařízena – prostřednictvím organizačního rozkazu velitele vojenského útvaru na celý kalendářní rok; tedy jistě ne v reakci na konkrétní výjimečné okolnosti. To fakticky popírá naplnění účelu služební pohotovosti, jak vyplývá z § 30 zákona o vojácích z povolání, a to i s vědomím toho, že s ohledem na objektivní okolnosti mohou důvody pro nařízení služební pohotovosti trvat i delší časový úsek. Existenci důležitého zájmu služby, opět s ohledem na účel služební pohotovosti, nelze spatřovat ani ve vydání interních normativních aktů – směrnic – které fakticky v rozporu se zákonem služební pohotovost bez naplnění zákonné podmínky ukládají. **Nebyl-li tedy dán důležitý zájem služby, nebyla služební pohotovost v posuzované věci nařízena v souladu se zákonem.**

33. Přestože byla služební pohotovost organizačním rozkazem č. 1 ze dne 2.1.2007 nařízena v rozporu se zákonem, **je pro určení toho, zda žalobci přísluší za takto nařízenou služební pohotovost plat za výkon služby či „pouze“ odměna za služební pohotovost, nutné postavit najisto, jaké činnosti žalobce v rámci nařízené služební pohotovosti vykonával – zda charakter činností během služební pohotovosti byl identický s činnostmi nařizovanými žalobci v rámci výkonu služby, jak tvrdí žalobce, či nikoliv; tento závěr vyplývá i z obecného principu odměňování za vykonanou práci (obdobně rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 5033/2007 ze dne 18.12.2008).**
34. Prvostupňový orgán uvedl, že podrobný průběh směny SAR (LPZS) byl vedle denních rozkazů velitele vojenského útvaru 4574 Přerov, které obsahovaly pouze určení konkrétních příslušníků útvaru do těchto směn, upraven v organizačním rozkaze, a že rozvržená služba SAR je podrobně popsána v příloze č. 6 k organizačnímu rozkazu č. 1/2007 ze dne 2.1.2007. Dále uvedl, že rozdělení služby SAR bez podrobného harmonogramu na 12 hodinový výkon služby v čase od 07:00 hod do 19:00 hod a na 12 hodinovou pohotovost na pracovišti od 19:00 hod do 07:00 hod je obsažen i v organizačním rozkaze č. 1/2008 a č. 200/2008. Dále uvedl, že z výpovědí funkcionářů plk. gšt. v z. Ing. J. B. a plk. v z. Ing. M. K., rovněž vyplývá, že vojákům zařazeným do směny SAR nebyla v průběhu směny v čase, kdy jim byla nařízena služební pohotovost, nařizována jakákoliv činnost, přičemž žádnou činnost ani nesměli vykonávat. Předletovou přípravu byli povinni vykonávat pouze v době výkonu služby, v době služební pohotovosti nikoliv. V případě, že v době služební pohotovosti došlo k aktivaci za účelem zahájení záchranné akce, vojákovi byla veškerá činnost po přijetí signálu k aktivaci zaevidována jako výkon služby, jako taková zaplacená a voják byl povinen následně vyčerpat zákonnou dobu odpočinku v délce minimálně 8 hodin, tj. následně již k výkonu služby nenastoupil. Pokud ovšem ke vzletu v době služební pohotovosti nedošlo, bylo zcela v souladu se zákonem, zejména s požadavky na minimální dobu odpočinku vojáka mezi směnami, řetězit výkon služby, dobu služební pohotovosti a opětovný výkon služby.
35. Obdobně žalovaný dovodil, že nepřetržitost průběhu útvarové směny neznamená, že všichni určené příslušníci vykonávají nepřetržitou službu ve smyslu § 24 a násl. zákona o

vojácích z povolání. Jmenovité zařazení vojáků z povolání do výkonu služby bylo realizováno denními rozkazy velitele (např. rozkaz velitele vojenského útvaru 4574 č. 13 ze dne 18.1.2007). Z výpovědi plk. gšt. v z. Ing. J. B. a plk. v z. Ing. M. K. podle žalovaného vyplývá, že vojákům zařazeným do služeb SAR nebyla v průběhu jejich směny v čase, kdy jim byla nařízena služební pohotovost, nařizována jakákoliv činnost, přičemž žádnou činnost ani nesměli vykonávat. Předletovou přípravu byli povinni vykonávat pouze v době výkonu služby, v době služební pohotovosti nikoliv. V případě, že v době služební pohotovosti došlo k aktivaci za účelem zahájení záchranné akce, vojákovi byla veškerá činnost po přijetí signálu k aktivaci zaevidována jako výkon služby, jako taková zaplacená a voják byl povinen následně vyčerpat zákonnou dobu odpočinku dle § 28 zákona o vojácích z povolání, tj. následně již k výkonu služby nenastoupil. Pokud ovšem ke vzletu v době služební pohotovosti nedošlo, voják v této době disponoval 12 hodinami odpočinku (z toho 8 hodin spánku), tj. dobou, která je v souladu s požadavky na zákonná minima odpočinku dle § 28 zákona o vojácích z povolání.

36. Žalobce k charakteru činnosti během nařizované služební povinnosti uvádí, že rozdělení doby výkonu služby na 12 hodin služby a 12 hodin služební pohotovosti bylo pouze formálním aktem rozdělení nepřetržitého 24 hodinového výkonu služby, neboť vykonával identické činnosti v průběhu celých 24 hodin bez ohledu na to, zda se formálně jednalo o výkon služby nebo služební pohotovosti.
37. Právě s ohledem na to, že požadavek žalobce na dorovnání platu by byl oprávněný pouze v případě, kdy by žalobce vykonával v době služební pohotovosti činnost, která je pracovní náplní služby LZS či SAR, pak bylo v daném řízení rozhodující náležitě zjistit skutkový stav věci, tj. především to, jak byl výkon žalobcovy služební pohotovosti v rozkazech velitele útvaru nařízen a jaké činnosti a práce přítomní vojáci (včetně žalobce) v rámci služební pohotovosti ve skutečnosti vykonávali (obdobně rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 11 Ad 7/2015-47 ze dne 26.1.2017). Podle zdejšího soudu uvedené nelze posoudit toliko na základě organizačních rozkazů, jak se jimi zdejší soud výše zabýval. Nelze tak učinit ani na základě směrnice pro činnost LZS a SAR 233. vrtulníkové lety ze dne 17.1.2006, č.j. 42-9/2006-2802/13, ani na základě předpisu pro létání Let-1-1. Z těchto dokumentů neplyne, jaký byl konkrétně průběh služby a není na jejich základě možné porovnat, zda se pohotovost a její průběh od výkonu služby lišila. Za rozhodné tak lze považovat toliko provedené výpovědi svědků. Správním spisem procházejí protokoly o výsledku Ing. J. J., Ing. P. Š., plk. gšt. Ing. P. L., Ing. M. P., Ing. V. P., Ing. J. H.a, plk. v z. Ing. Michala Kytlici, mjr. v z. Ing. S.a K., plk. v. v. Ing. J. B.
38. Ing. J. J. uvedl, že působil jako velitel útvaru od roku 1996 přibližně do roku 2002, od roku 2002 do 2005 byl velitelem odloučené části 33. základny v Přerově, k 30.11.2005 odešel do zálohy. Vypověděl, že v době služební pohotovosti nebyly ukládány žádné další úkoly, vojáci drželi jen hotovost (mohli se v hotovostní místnosti seznamovat s úkoly, které je čekají v dalším období). Piloti měli během výkonu služby i pohotovosti možnost odpočívat. Piloti v rámci vojenského útvaru Líně zajišťovali úkoly LZS, SAR, přepravní úkoly a další dle potřeb armády České republiky (přeprava osob, materiálu, průzkum), osádka SAR se mohla účastnit jiného výcvikového létání. Dělení služby na výkon služby a služební pohotovost nařídil náčelník generálního štábu, jednotlivým vojákům byla pohotovost nařízena rozkazem na týden, kdy byli vojáci předurčeni do LZS a SAR, pohotovost nařídil on nebo velící důstojník ústní formou, analogické rozkazy neexistovaly, o rozdělení např. na 7/19 či 19/7 byl vydán ústní rozkaz.

39. Ing. P. Š. uvedl, že působil po celou dobu existence útvaru v Líních jako zástupce velitele pro letovou přípravu, měl na starosti letovou přípravu posádek a přípravu leteckých dispečerů. K 30.11.2005 odešel do zálohy. Piloti měli povinné letové hodiny, mimo služby se prováděly letové akce (směny) – slétání posádek, procvičování plánovaných úkolů, výcvik mladých pilotů apod. Armáda při stanovování pracovní doby toto vše musela zohlednit při svých požadavcích, nemohli si dovolit nerespektovat letovou přípravu. Pohotovost byla nařízena v rozkaze velitele, zde vyšla sestava pro LZS a SAR a ta pracovala podle obecně nastavených parametrů pro výkon služby útvaru.
40. Plk. gšt. Ing. P. L. vypovídal nikoliv ke službě LZS či LPZS, nýbrž ke službě NATINADS. Uvedl, že tato služba je zabezpečena 24 hodin denně, systém pracovní pohotovosti nezná, pokud posádka odpočívá, je stále v režimu 24 hodin, v rámci režimu NATINADS je prováděn i výcvik, který je plánován v rámci letky. Neuvedl však nic konkrétního k obsahu pohotovosti a služby s ohledem na služební zařazení žalobce.
41. Ing. M. P. vypověděl, že v roce 1998 po převelení od útvaru v Praze šel k letce LZS a SAR. V roce 2005 převzal funkci velitele letky, která byla podřízena útvaru v Přerově, v té době byla služba zabezpečována v systému 12 hodin práce a 12 hodin služební pohotovosti, on určoval rozkazem osoby do služby LZS a SAR na celých 24 hodin, 5 osob personálu pro každou službu. Systém rozdělení 12/12 byl už od vzniku letky, při podřízenosti pod základnu Přerov to bylo nařízení této základny. Rozkaz vycházel vždy v pondělí na následující týden. Vydával týdenní rozkaz určení do služby. Na dotaz, zda do roku 2005 dostal rozkaz od svého velitele, že je jako pilot určen do služební pohotovosti, a zda sám určil osobně někoho do služební pohotovosti, uvedl, že tento rozkaz neobdržel, a to ani ústně, a osobně rozkaz o určení do služební pohotovosti žádnému vojáku nevydával; služba LZS a SAR byla formálně rozdělena na službu 12/12. Činnost vojáka v rámci 24 hodinové služby byla stále stejná, stále zde byla pohotovost ke vzletu, doba vzletu se neměnila, příprava letu byla pořád stejná. Kdyby služba byla pojata jako nepřetržitá 24 hodinová bez pohotovosti, aniž by došlo k jejímu formálnímu rozdělení na službu a služební pohotovost, LZS a SAR by byly zajištěny, ale nezbyly by hodiny na výcvik pilotů a plnění ostatních úkolů útvaru. Kromě povahy plněných úkolů je obsah služby NATINADS, LZS a SAR stejný. V rámci armády je jiná nepřetržitá služba zabezpečovaná služební pohotovostí ještě v Přerově (roj SAR). Pokud je v čl. 4.3. směrnice pro činnosti LZS a SAR uvedeno, že vrtulník je udržován v pohotovosti ke vzletu 4 minuty ve dne a 10 minut v noci, tak toto ustanovení směřuje vůči osádce vrtulníku a zabezpečujícímu technickému personálu, sděluje jim časy ke vzletu, které musí dodržet. Z čl. 6.2. směrnice pro něj plyne toliko to, že má trávit čas v místnosti tam uvedené, na samotný vzlet a činnost uvedené vliv nemá.
42. Ing. V. P. vypověděl, že otázkou nařizování pohotovosti se jako náčelník generálního štábu začal zabývat od roku 2010, řešilo se jednotné zabezpečení letecké záchranné služby a služby NATINADS. Neuvedl však nic konkrétního k obsahu pohotovosti a služby s ohledem na služební zařazení žalobce.
43. Ing. J. H. vypověděl, že působil ve funkci kapitána vrtulníku, dále se podílel na zpracování podkladů pro finanční orgány za piloty a palubní techniky, na základě kterých byly vyplaceny finance, záchranáři a technický personál si poklady zpracovávali sami. Podle pravidel pro zpracování se mělo vykázat 12 hodin jako výkon služby a 12 hodin jako pohotovost na pracovišti, přičemž pokud byla provedena práce v době služební pohotovosti, byla vykázána jako výkon služby. Systém 12/12 byl nastaven při založení

útvary, rozdělovník služeb byl umístěn na nástěnce, každý věděl, že pokud přijde do služby v 7 hodin ráno, bude tam 24 hodin. Mezi službou a pohotovostí nebyl rozdíl, příslušníci se postupně začali zajímat, za jakých podmínek slouží, jedním z impulsů byl nesoulad ve službě létajícího personálu a zdravotnického personálu, kdy zdravotnický byl jiného útvaru a měl započteno celých 24 hodin jako výkon služby při stejném typu služby, tento nesoulad gradoval i např. s ohledem na systém NATINADS. Podle velení bylo důvodem pohotovosti to, že jiným způsobem nešlo úkoly LZS a SAR a další úkoly (výcvik, metodické zaměstnání s IZS, ukázky na veřejnosti, popř. zásahy při živelných pohromách) zabezpečit.

44. Dále byl vyslechnut plk. v z. Ing. M. K., který uvedl, že v době, kdy vykonával funkci náčelníka štábu 23. základny vrtulníkového letectva, nebyla vojákům nařizována v době služební pohotovosti žádná činnost, a pokud byla nařízena a vykonávána nějaká práce, například v souvislosti s předletovou přípravou, letem a poletovou přípravou, byla tato činnost řádně proplacena. Nemá žádné poznatky o tom, že vojáci v rámci služby SAR museli z důvodu připravenosti konat nějakou činnost. Na základě směrnice velitele vzdušných sil byl zpracován organizační rozkaz č. 1 upřesňující podmínky rozdělení služby, konkrétní voják na konkrétní den byl uveden v denním rozkaze velitele základny, organizační rozkaz a denní rozkazy vydal a schválil velitel základny. V rámci pohotovosti nebyla příslušníkům služby SAR ze strany základny nařizována letová činnost. O aktivaci k letové činnosti rozhodoval RCC Praha. Realizaci vzletu k vrtulníku došlo k přerušení pohotovosti, byla započata práce, tato byla vykázána a proplacena.
45. Mjr. v z. Ing. S. K. nevypověděl ničeho konkrétního k obsahu služby a pohotovosti, aby bylo možné tyto doby z hlediska činnosti žalobce porovnat.
46. Plk. v. v. Ing. J. B. vypověděl, že v době, kdy vykonával funkci velitele 23. základny vrtulníkového letectva (vojenský útvar 4574), nebyla nařizována vojákům sloužícím služby SAR v době služební pohotovosti činnost týkající se přípravy vzletu vrtulníku, neboť směrnice velitele vzdušných sil ke službě SAR nic takového nenařizovala a ani z velení vrtulníkové základny žádné takové nařízení vydáno nebylo. Nemá poznatky o tom, že vojáci v rámci služby SAR museli v době služební pohotovosti z důvodu jejich připravenosti konat nějakou činnost. V případě, že by v rámci služební pohotovosti došlo ke vzletu vrtulníku či by vyvstala jiná nutnost konat službu, končila by služební pohotovost okamžikem přijetí výzvy ke vzletu nebo vyvstáním nutnosti konat službu a nastupoval by výkon služby a z toho vyplývající nárok na plat za službu místo příplatku za služební pohotovost. Služební pohotovost byla nařízena na základě směrnice velitele vzdušných sil, která se týkala LZS a LPZS a stanovovala 12 hodin výkonu služby a 12 hodin výkonu služební pohotovosti během 24 hodin; čas zahájení a ukončení výkonu služební pohotovosti byl stanoven jím vydávaným organizačním rozkazem na výcvikový rok, který byl platný 365 dní. Letové posádky a pozemní personál služby LPZS byly na konkrétní dny určovány jeho denním rozkazem a průběh jejich služby se řídil směrnicí a časovým rozvrhem uvedeným v organizačním rozkaze, který stanovoval průběh výkonu služby všech vojáků určených do služby SAR (LPZS) a byl stejný po celý rok. Pokud byli vojáci přítomni na pracovišti v režimu pohotovosti, byly jim v rámci tohoto režimu nařizovány lety na záchranu lidského života, lety k pátrání a záchrany a lety na udržení a obnovení rozlétanosti. Pokud se týkala vzletu LPZS, pokyny vydávalo RCC (záchranné koordinační středisko), pokud se prováděl výcvik nebo obnova rozlétanosti, rozkazy k těmto letům vydával on, před letem musela proběhnout koordinace s RCC. Přepisem

Let-1-1 je nařízena před realizací letu předletová příprava. Při výkonu služební pohotovosti posádka předletovou přípravu nevykonává, po přijetí výzvy ke vzletu končí služební pohotovost, nastupuje výkon služby, posádka provádí předletovou přípravu v nezbytném rozsahu, délka předletové přípravy není stanovena, řídí se daným úkolem. Na vzlet vrtulníku byly stanoveny časové normy, časová norma pro vzlet v noci, tj. v době služební pohotovosti, byla vyšší, než pro vzlet ve dne. Zda RCC vzneslo požadavek na rychlejší vzlet vrtulníku v době, kdy posádka vykonávala služební pohotovost, mu není známo. Nepamatuje si, že by se stalo, že by v denních rozkazech byl stanovován jiný průběh pohotovosti než v organizačním rozkaze.

47. Z výše uvedeného podle zdejšího soudu plyne, že dle některých svědků byla doba služby a doba pohotovosti co do náplně totožná, nebyl mezi nimi rozdíl a jednalo se o 24 hodinovou službu. I pokud někteří svědci vypověděli, že v době pohotovosti nečinili vojáci ničeho, tak přesto uvedli, že určitou činnost vykonávali, byla-li jim nařízena – konkrétně se mělo jednat o lety na záchranu lidského života a lety k pátrání, lety na udržení a obnovení rozlétanosti, ale i práce v souvislosti s předletovou přípravou, letem a poletovou přípravou, výcvik, metodické zaměstnání s IZS, ukázky na veřejnosti, popř. zásahy při živelných pohromách. Podle zdejšího soudu se tedy výše uvedené výpovědi svědků shodují v tom, že i v době pohotovosti byly nařizovány činnosti, které vojáci vykonávali v době služby.
48. Shoda mezi svědky nepanuje v tom, zda i v době pohotovosti probíhala letová příprava stejným způsobem, jako v době služby. Ostatně pokud správní orgány s odkazem na výpověď plk. v z. Ing. M. K. Ing. a plk. v. v. Ing. J. B. konstatovaly, že předletovou přípravu nebyli vojáci povinni vykonávat v době pohotovosti, tak i sám Ing. M. K. vypověděl, že byla nařizována práce v souvislosti s předletovou přípravou, letem a poletovou přípravou. Pokud prvostupňový orgán dovodil, že technická příprava vrtulníků byla realizována v době výkonu 12 hodinové služby v souladu s vnitřními předpisy (Let-1-4 – Inženýrská letecká služba, apod.) a že až po přijetí signálu k aktivaci docházelo k předletové přípravě, výkonu letu a poletové přípravě, tak správní orgán nevysvětlil, v čem technická příprava spočívá a v čem se liší od předletové přípravy vykonávané po přijetí signálu (kdy činnost po přijetí signálu již podle správních orgánů byla výkonem služby a nikoliv pohotovostí). Stejně tak není zřejmé, proč byla dle prvostupňového orgánu technická příprava nařizována pouze v době služby a nikoliv v době pohotovosti, a zda tato příprava souvisí vždy s konkrétním prováděným letem (tedy je vykonávána kupříkladu po každém provedeném letu z důvodu přípravy na další let) či je vykonávána pravidelně, automaticky, bez ohledu na konkrétně provedené lety, a proč; to z argumentace správních orgánů není nijak zřejmé. Ostatně ani odkazovaný předpis Let-1-4 – Inženýrská letecká služba (případně další předpisy týkající se přípravy), správním spisem neprocházejí. Nadto zdejší soud uvádí, že správní orgány v otázce obsahové náplně pohotovosti a doby služby nevyhodnotily všechny výše uvedené svědecké výpovědi.
49. Pokud jde o prováděnou přípravu, té se podle zdejšího soudu týká směrnice pro činnost LZS a SAR 233. vrtulníkové letky ze dne 17.1.2006, č.j. 42-9/2006-2802/13, podle jejíž části 4 „vymezení základních podmínek provozu SAR a LZS“ je pohotovost vrtulníku pro plnění úkolů SAR a LZS nepřetržitá, vrtulník SAR je udržován v pohotovosti ke vzletu do 10 minut, vrtulník LZS je udržován v pohotovosti ke vzletu do 4 minut ve dne a do 10 minut v noci. Dále podle části 6 směrnice „organizace směny SAR a LZS“ příprava posádek do hotovostí SAR a LZS probíhá v rámci účelové přípravy na daný měsíc, velitelé obou

posádek před zaujetím hotovostí vyhodnotí synoptickou a navigační situaci na území České republiky, situaci konzultují a upřesňují v závislosti na konkrétních podmínkách v průběhu celé služby, velitel posádky přebírá vrtulník po hlášení připravenosti vrtulníku palubním technikem. Další povinnosti plnou z části 7 směrnice „zásady přípravy a provedení letu“ a části 9 směrnice „zásady přípravy a ošetřování letecké techniky“. Dále se přípravy týká předpis Let-1-1, podle jehož čl. 38 je pilot – velitel letadla mj. povinen se před letem seznámit s podmínkami pro vzlet, se stavem a předpokládaným vývojem meteorologické (ornitologické) situace v místě vzletu, po trati (v pracovních prostorech) a v místě přistání, a současně podle čl. 204 tohoto předpisu předletovou přípravu uskutečňuje posádka letadla samostatně, pro úkolový briefing využívá informačních služeb vojenského LS LPS, a v rozkaze na létání jednotlivými lety se musí určit rozvržení doby létání a doby pro předletovou přípravu umožňující minimálně 1 hodinu předletové přípravy nebo minimálně 1 hodinu a 30 minut předletové přípravy k mezinárodnímu letu.

50. Ani s ohledem na uvedené povinnosti dle citovaných předpisů není podle zdejšího soudu zřejmé, jak tyto povinnosti správní orgány vyhodnotily ve vztahu k době služby a době pohotovosti; není zřejmé, která z uvedených činností se týkala žalobce, a to konkrétně v době služby a době pohotovosti, případně proč některé z uvedených činností byly vykonávány v době služby a v době, kdy byla nařizována pohotovost, nikoliv, a to za situace, kdy podle svědeckých výpovědí byly lety uskutečňovány v době služby i v době, kdy vojáci měli mít nařízenou pohotovost; není zřejmé, kterou činnost v rámci přípravy je nutné provést před každým letem a po každém letu, a kterou je možné vykonat v době služby a nikoliv nezbytně v době, na kterou byla nařizována pohotovost, která činnost případně nesouvisí s provedením každého letu, která činnost se týká žalobce v době služby a která v době, na kterou byla nařizována pohotovost. Tedy, správní orgány nevysvětlily, jaký byl průběh služby a jaký byl průběh pohotovosti co do obsahu těchto režimů, a vůbec jakým způsobem probíhal časový úsek od 7 h do 7 h následujícího dne, jaký byl jeho harmonogram a pravidelná obsahová náplň a jak bylo možné, že některé činnosti vykonávané v době služby nemusely být vykonávány v době, na kterou byla nařizována pohotovost. Není přitom rozhodující, jak opakovaně zdůrazňují správní orgány, že v době jimi označované jako pohotovost byla jakákoliv činnost proplácena, pokud bylo potřeba ji vykonat; i za této situace totiž není vyloučeno, že režim v době pohotovosti (od 19 h do 7 h druhého dne) byl totožný jako v době označované jako doba výkonu služby – jak ostatně tvrdí žalobce a jak potvrdili také někteří svědci. Ohledně této skutečnosti tak panují rozpory, které je třeba odstranit. Nadto prvostupňový orgán ve výrokové části svého rozhodnutí uvedl, že žalobce byl určován k plnění úkolů Letecké pátrací a záchranné služby (SAR), nicméně z dokumentu „Vyhodnocení určení zařazení prap. Miroslav Janáček podle zveřejňovaných denních rozkazů k výkonu služeb PL LZS a PL LPZS 223. Vrtulníkové letky Líně – VÚ 4574 Líně za období zpětně tří let od podání „Žádosti o náhradu škody na ušlé mzdě“, tj. ze dne 14.8.2005“, plyne, že žalobce byl jednotlivými rozkazy určován do služeb LZS i LPZS. Správní orgány přitom nevysvětlily, zda se tyto služby obsahově lišily a případně jak.

III. B

51. Žalobce také namítá, že námitka promlčení nároku byla správními orgány uplatněna v rozporu s dobrými mravy. Žalobce k tomu odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu a Ústavního soudu týkající se výkonu práva v rozporu s dobrými mravy. Také uvádí, že na legalizaci dle žalobce nezákonného jednání správních orgánů se podílela Inspekce ministra

obranu, přičemž její vyjádření se stalo argumentačním podkladem pro postup nižších velitelů k tomu, jak se vypořádat s osobami poukazujícími na nezákonné jednání při rozdělování 24 hodinových služeb. Také odkazuje na existenci Inspektora Armády České republiky a oddělení právní služby, které bylo dle žalobce použito za účelem krytí a legalizace nezákonného jednání služebních orgánů.

52. Prvostupňový orgán k této otázce uvedl, že žalobce podal žádost o dorovnání ušlého platu dne 13.8.2008, přičemž podle § 161 odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání je povinen tyto peněžité nároky uplatnit u správního orgánu ve tříleté promlčecí lhůtě, v opačném případě a za předpokladu, že se promlčení služební orgán dovolá, nelze podle § 159 odst. 1 věty druhé zákona o vojácích z povolání peněžité nároky žalobci přiznat. Služební plat je podle § 68l odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání splatný 15. den kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, kdy nárok na služební plat vznikl; v posuzovaném případě tak došlo k promlčení nároku na dorovnání ušlého platu žalobce vzniklého za měsíc červenec roku 2005 (splatnost 15.8.2005, 16.8.2005 mohly být uplatněny poprvé, poslední den uplatnění peněžitých nároků za měsíc červenec 2005 je tedy 16.8.2008).
53. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dovodil, že žalobce podal žádost dne 14.8.2005, že služební plat je podle § 68l odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání splatný 15. den kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, kdy nárok na služební plat vznikl, proto v projednávaném případě došlo k promlčení nároku na dorovnání ušlého platu žalobce vzniklého za měsíc červenec roku 2005 (splatnost 15.7.2005, 16.7.2005 mohly být uplatněny poprvé, poslední den uplatnění peněžitých nároků 16.7.2008).
54. K tomu zdejší soud uvádí, že bez ohledu na výklad služebních orgánů zavazující služební orgány rozhodující v řízeních ve věcech služebního poměru příslušníků ozbrojených sil, se mohl žalobce domáhat svého práva i proti tomuto výkladu (viz rozsudek Krajského soudu v Otravě ze dne 10.7.2015, č.j. 22 Ad 20/2014-69, vydaný mj. ve věci žalobce, kdy Krajský soud v Otravě rozhodoval i o žalobě žalobce podané proti rozhodnutí Náčelníka Generálního štábu Armády České republiky ze dne 8.1.2014, č.j. MOCR 577-38/2014). Současně je třeba uvést, že promlčení nároku je v obecné rovině pravidlem, jehož prolomení musí být opravdu závažné a zejména spíše nezávislé na vůli příslušné osoby, nebo omezující její možnosti fakticky právně jednat (např. dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, účast v mezinárodní misi v místech se špatnou infrastrukturou apod.); z podání žalobce nic takového neplyne a není zjevné, že by mu v uplatnění jeho práva takto závažné skutečnosti bránily (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15.6.2018, č.j. 6 Ad 31/2017-32). Proto zdejší soud nemůže přisvědčit námitce žalobce o nemravnosti uplatnění námitky promlčení.
55. Zdejší soud nicméně uvádí, že prvostupňový orgán nevysvětlil, proč dovodil, že nárok žalobce na dorovnání ušlého platu za měsíc červenec roku 2005 byl promlčen s tím, že poslední den uplatnění peněžitých nároků byl 16. srpen 2008, pokud současně vycházel z toho, že žalobce žádost o dorovnání ušlého platu podal dne 13. srpna 2008. Současně žalovaný nevysvětlil, proč dovodil, že byl promlčen nárok žalobce na dorovnání ušlého platu vzniklého za měsíc červenec roku 2005 s tím, že poslední den uplatnění peněžitých nároků byl 16. červenec 2008 (a nikoliv tedy 16. srpen 2008), pokud současně vycházel z toho, že podle § 68l odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání splatný 15. den kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, kdy nárok na služební plat vznikl; žalovaný ani nevysvětlil, jak se jeho odlišné posouzení otázky promlčení nároku žalobce na dorovnání platu promítlo do jeho závěru, kdy neshledal rozhodnutí prvostupňového orgánu

nezákonným či nesprávným a potvrdil stejnou výši nároku žalobce, jako prvostupňový orgán.

III. C

56. Žalobce také namítá, že správní orgány postupovaly nesprávně, pokud nerozšířily posuzování jeho žádosti i do období let 2008 až 2012.
57. Prvostupňový orgán k tomu uvedl, že žalobce rozšíření žádosti do období let 2008 až 2012 opírá o své podání ze dne 15.6.2012, adresované Velitelství společných sil Olomouc, které však neobsahuje žádné potvrzení poštovního doručovatele ani potvrzení ze strany výše uvedeného útvaru o přijetí takové rozšiřující žádosti; žalobce pouze doložil oznámení Velitelství společných sil Olomouc o postoupení blíže nespecifikované žádosti na VÚ 8407 Praha – Kbely ze dne 12.6.2012, přičemž z tohoto oznámení není patrné, zda šlo o rozšíření žalobcovy žádosti o přepočtení jí odsloužených hodin a s tím spojené navýšení platu za období let 2008 až 2012. Z uvedených důvodů prvostupňový orgán rozhodl nerozšířit posuzování žádosti žalobce do období let 2008 až 2012.
58. Žalobce k uvedené argumentaci uvádí, že z kontextu vyplývá, že správní orgán si danou žádost vyžádal proto, že ji nemá k dispozici z důvodu ztráty; pokud tato byla doložena včetně oznámení Velitelství společných sil Olomouc o postoupení žádosti na VÚ 8407 Praha – Kbely ze dne 12.6.2012, které časově navazuje na dobu, kdy bylo podáno rozšíření žádosti, pak není možné formalisticky argumentovat, že z citovaného oznámení o postoupení není patrné, zda šlo o výše specifikované rozšíření žádosti o přepočtení odsloužených hodin a s tím spojené navýšení platu za období let 2008 až 2012. Správním orgánem přitom nebylo zjištěno a není o tom ve spise založen jakýkoliv důkaz, že by ve shodný čas žalobce činil vůči témuž správnímu orgánu jakékoliv jiné podání. Ani na korespondenci zástupce žalobce z 9.5.2012 a 12.6.2012, ve které se odvolává na původní žádost z roku 2011, nebylo odpovězeno, že se podání odmítá pro neexistenci původní žádosti či jinou zjevnou neopodstatněnost.
59. K tomu zdejší soud uvádí, že správním spisem prochází výzva prvostupňového orgánu ze dne 1.12.2017, č.j. MO 255757/2017-2427, ve které prvostupňový orgán uvedl, že pokud žalobce ve svém předchozím vyjádření ze dne 23.3.2017 namítá, že součástí spisové dokumentace nejsou jeho podání ze dne 9.5.2012 a 12.6.2012, která žalobce přiložil k danému vyjádření, tak se jedná pouze o průvodní vyjádření, která se vztahují a odkazují na podání k Veliteli Společných sil v Olomouci z roku 2011, které mělo být dle vyjádření žalobce chybně zasláno k vyřízení Veliteli VÚ 8407 Praha Kbely; žalobce měl podáním z roku 2011 rozšiřovat svou předchozí žádost o doplatek mezd za období od 1.1.2005 do 30.9.2008 o období po datu 30.9.2008, konkrétně za služby, které měly být blíže specifikovány v příloze tohoto podání. Prvostupňový orgán vyzval žalobce k předložení uvedených podání Veliteli Společných sil v Olomouci z roku 2011 včetně jejich příloh a dokladů o jejich odeslání, popřípadě dokladu o jejich přijetí na příslušné podatelně.
60. Ze správního spisu současně plyne, že žalobce v podání ze dne 18.12.2017 doložil žádost o doplacení dlužné části platu datovanou k 4.10.2011, na které je uveden jako podatel žalobce a jejíž přílohou byl přehled vykonaných služeb za období od 3.4.2003 do 30.9.2011, současně žalobce doložil kopii písemnosti ze dne 24.10.2011, č.j. 1-95/2011-2802/OsŠ, ve věci žalobcovy žádosti o doplacení dlužné části platu; z uvedené písemnosti ze dne 24.10.2011 plyne, že žádost žalobce o doplacení dlužné části platu ze dne 4.10.2011 byla

postoupena k řešení jeho nadřízenému služebnímu orgánu – veliteli VÚ 8407 Praha, s tím, že má veškeré podklady k vyřízení; tato listina měla být vydána Vojenským útvarům 2802 Olomouc (podepsán je zde velitel generálmajor Ing. H. B.). Současně, podle obsahu správního spisu žalobce v podání ze dne 16.7.2018 doložil žádost o doplacení dlužné částky datovanou k 4.10.2011, na které je jako podatel uveden žalobce a jejíž přílohou je přehled vykonaných služeb za období od 1.10.2008 do 30.9.2011. Konečně ze správního spisu plyne, že žalobce již v podání ze dne 23.3.2017 doložil mj. kopii podacího lístku, podle které byla dne 15.6.2012 na poště v Plzni podána zástupcem žalobce záležitost adresovaná Velitelství společných sil v Olomouci.

61. Zdejší soud k tomu konstatuje, že správním spisem neprochází jednoznačný důkaz o tom, že by žalobce v roce 2011 zaslal Velitelství vzdušných sil žádost o doplacení dlužné částky, ani že by taková žádost byla postoupena do Prahy; pokud jde o kopii písemnosti ze dne 24.10.2011, č.j. 1-92/2011-2802/OsŠ, podle zdejšího soudu se nejedná o důkaz, že žalobce svoji žádost rozšířil, správním spisem neprochází důkaz o tom, že žalobci byla uvedená písemnost odeslána a doručena, nadto podle svého obsahu se nijak nevztahuje k žádosti ze dne 12.6.2012, jak uvádí žalobce i prvostupňový orgán, eventuálně sama není datována k tomuto datu. Ze správního spisu ani neplyne, co bylo obsahem záležitosti podané dne 15.6.2012 zástupcem žalobce adresované Velitelství vzdušných sil v Olomouci. Na druhou stranu, prvostupňový orgán nepochybně existenci podání ze dne 15.6.2012 a že takové podání bylo postoupeno do Prahy. Z argumentace prvostupňového orgánu přitom nelze dovozovat, že mělo dojít ke ztrátě jakékoliv písemnosti. Za této situace tak nejsou dány dostatečné skutkové podklady pro posouzení toho, zda žalobce skutečně svoji žádost rozšířil či nikoli, kdy tak učinil, jakým podáním, či jakého období se měl tento úkon týkat.

IV. Závěr

62. S ohledem na výše uvedené zdejší soud shrnuje, že není sporné, ve kterých dnech byl žalobce jako záchranář přítomen na stanovišti letecké záchranné služby resp. letecké pátrací a záchranné služby na letišti Plzeň-Líně. Sporné nicméně stále je, zda tato přítomnost byla žalobci nařízena jako služba či jako pohotovost.
63. Zdejší soud výše zdůvodnil, že bylo prokázáno, že v roce 2007 byla žalobci v rozporu se zákonem nařizována služební pohotovost, a to na základě organizačního rozkazu č. 1, vydaného na celý tento rok, ve spojení s týdenními rozkazy o určení jednotlivých posádek, přestože nebyla splněna zákonná podmínka důležitého zájmu služby. To však samo o sobě neznamená, že žalobci byla fakticky nařízena služba a nikoliv pohotovost (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10.7.2020, č.j. 62 Ad 18/2019-45). Není tedy pravdou, co žalobce dovozuje ve svém vyjádření ze dne 25.2.2021, neboť zdejší soud se danou problematikou v citovaném rozsudku komplexně zabýval, a od prizmatu, kterým danou věc nahlíží, se nehodlá odchýlit ani v nyní posuzované věci.
64. Přestože správní orgány dovodily, že pohotovost byla žalobci prostřednictvím organizačních rozkazů nařizována i v letech ostatních (s ohledem na promlčení nároku žalobce se jedná o roky 2005, 2006, 2008), ze správního spisu se uvedené ověřit nepodařilo. Bude tedy třeba, aby žalovaný spisovou materií o jimi odkazované organizační rozkazy doplnil a zdůvodnil, proč se vztahují na žalobce v rámci jeho zařazení (záchranář, stanoviště Plzeň-Líně). Stejně tak bude potřeba, aby žalovaný vysvětlil, čeho přesně se týkaly správními orgány odkazované ústní rozkazy – zda se mělo jednat právě o organizační rozkazy, anebo o denní (či týdenní) rozkazy, kterými byly jednotlivé osoby

určeny do směn na jednotlivé dny, a kterých období se takové ústní rozkazy měly týkat, kdo je vydával a proč se vztahují na žalobce coby záchranáře.

65. Správní spis neobsahuje dostatečný podklad pro závěr o tom, zda v jednotlivé doby nařizené přítomnosti na letišti žalobce na daném místě vykonával službu, anebo se jednalo o pohotovost.
66. Z uvedeného důvodu se poté zdejší soud nezabýval ani otázkou, zda žalobce souhlasil s rozdělením směn na 12 hodin služby a 12 hodin pohotovosti. K otázce komparace služeb LZS a SAR se službou NATINADS zdejší soud uvádí, že není rozhodná pro posouzení, zda v jednotlivé doby nařizené přítomnosti na letišti žalobce vykonával službu nebo se jednalo o pohotovost; tedy povaha výkonu služeb, jak plyne i z jednotlivých předpisů či dohod, na které žalobce v této souvislosti odkazuje, ničeho nevypovídá o tom, jaký režim přítomnosti na letišti byl skutečně aplikován, resp. žalobci nařízen.
67. Pokud jde o námitku, že správní orgány žalobci úmyslně způsobily škodu, tak tento závěr žalobce opět dává do souvislosti s tím, že mu byl nařízen výkon služby na dobu formálně označovanou (a také proplácenou) jako pohotovost. I v případě, že by skutečně žalobce v této době materiálně konal službu a nikoliv pohotovost, žalobce neuvádí nic, z čeho by bylo možné dovozovat, že tak správní orgány měly učinit s úmyslem poškodit žalobce; z argumentace žalobce podle zdejšího soudu plyne, že tomu tak bylo z důvodu efektivního využití lidských zdrojů, resp. toho, že by z personálních důvodů nebylo jinak možné plnit všechny úkoly, tedy nikoliv z důvodu primárně způsobit žalobci škodu.
68. Úkolem správního orgánu tedy bude postavit na jisto, jak konkrétně probíhala v případě žalobce služba a jak doba, na kterou měl mít nařizovanu pohotovost, v čem se podle jeho názoru tato období lišila (jaká činnost nebyla vykonávána v době pohotovosti, avšak v době služby ano, proč tomu tak bylo a z čeho to plyne), a to i s ohledem na prováděnou předletovou, poletovou či jinou (resp. jinak označovanou) přípravu. Bude třeba především objasnit rozpory, které v tomto směru plynou z provedených svědeckých výpovědí; z nich přitom zdejšímu soudu plyne, že vojáci v rámci pohotovosti vykonávali (nejen) lety na záchranu lidského života a lety k pátrání. Až poté, co bude tato otázka postavena najisto, bude třeba posoudit, zda z hlediska rozsahu vykonávaných činností má žalobce nárok na dorovnání platu za výkon služby, včetně odměny za práci přesčas.
69. Dále bude na žalovaném, aby vysvětlil, proč dovodil, že byl promlčen nárok žalobce na dorovnání ušlého platu vzniklého za měsíc červenec roku 2005 s tím, že poslední den uplatnění peněžitých nároků byl 16. červenec 2008 (a nikoliv tedy 16. srpen 2008), pokud současně vycházel z toho, že podle § 68l odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání splatný 15. den kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, kdy nárok na služební plat vznikl, a také jak se jeho odlišné posouzení otázky promlčení nároku žalobce, ve srovnání se závěry prvostupňového orgánu, promítlo do posouzení výše nároku žalobce na dorovnání platu.
70. Konečně bude na žalovaném, aby za součinnosti se žalobcem postavil na jisto, zda žalobce v roce 2011 skutečně zaslal Velitelství vzdušných sil v Olomouci žádost o doplacení dlužné částky, zda tak učinil také podáním podaným na poště dne 15.6.2012, zda takové žádosti byly postoupeny do Prahy, a aby spis doplnil o příslušné listiny, na které odkazuje prvostupňový orgán, a také o listiny, které měl doložit žalobce (resp. jeho zástupce), existují-li, případně aby se vyjádřil k žalobcem zmiňované ztrátě listin.

71. Ve všech výše uvedených ohledech tedy vyžaduje rozhodnutí žalovaného zásadní doplnění skutkových podkladů a vypořádání a odstranění soudem vytčených pochybností a nejasností; zdejšímu soudu tak nezbyvá než uzavřít, že rozhodnutí žalovaného je ve výše uvedených aspektech nepřezkoumatelné.
72. Zdejší soud tedy shledal žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a)
a b) s.ř.s. zrušil a podle § 78 odst. 4 s.ř.s. věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V novém řízení je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s.ř.s.). Nezbytnost zrušení prvostupňového rozhodnutí nechť posoudí žalovaný.

V. Náklady řízení

73. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, jež důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
74. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto má podle § 60 odst. 1 s.ř.s. právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný ve věci úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady ve výši 3 000 Kč za zaplacený soudní poplatek. Dále se jednalo o náklady právního zastoupení spočívající v odměně zástupce za čtyři úkony právní služby po 3 100 Kč společně se čtyřmi režijními paušály po 300 Kč – převzetí a příprava zastoupení, žaloba, replika a vyjádření ze dne 25.2.2021; podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytnutí právních služeb (advokátní tarif). Vzhledem k tomu, že zástupce žalobce je plátcem DPH, byla k nákladům za právní zastoupení připočtena částka odpovídající DPH. Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobci částku 19 456 Kč, a to k rukám zástupce žalobce ve stanovené lhůtě.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 1. července 2021

Petr Šebek v.r.
předseda senátu